

Aan: Ministerie van BZK
Van: Ton Ravesloot (VNO-NCW en MKB-Nederland)
Onderwerp: Voorgenomen Bbl-wijziging voor duurzaam gebruik van bedrijfsdaken
Datum: 5 februari 2021

Geachte dames en heren,

VNO-NCW en MKB-Nederland zien verduurzaming als een belangrijke opgave, ook voor bedrijven. Met slim beleid kan het zelf een uitgelezen kans voor Nederland zijn. Daarom staan VNO-NCW en MKB-Nederland positief tegenover overheidsbeleid, dat inzet op verdere verduurzaming, mits dat beleid praktisch uitvoerbaar is, financieerbaar en op termijn rendabel.

Als wij naar het conceptvoorstel kijken, dan is er bij bedrijven grote twijfel of aan deze basisvoorwaarden is voldaan, zeker daar waar het gaat om verplichtingen voor bestaande gebouwen. Het gaat daarbij om het volgende:

- 1. Stimuleren werkt beter dan verplichten:** het voorstel behelst weer een nieuwe losstaande verplichting, die wordt toegevoegd aan het uitdijende arsenaal van instrumenten waar gemeenten mee aan de slag gaan en waaraan bedrijven moeten voldoen. De uitvoeringspraktijk wordt weer ingewikkelder. Dit losse instrument kan bijvoorbeeld ook weer gevolgen hebben voor de technische en financiële randvoorwaarden voor maatregelen, die voortvloeien uit de Wet milieubeheer (Wm) en vanaf 2023 de CO₂-reductieplicht. Daar is nog niet over nagedacht, maar zal de uitvoerbaarheid van de Wm (en vanaf 2023 de CO₂-reductieplicht) er in ieder geval niet makkelijker op maken.

Voorstel

Liever hadden wij gezien, dat – om bijvoorbeeld zonnepanelen op platte daken te stimuleren – een deel van de (almaar stijgende) ODE-heffing door het mkb opgebracht, wordt ingezet voor een *grootschalig programma* om een heel pakket van maatregelen voor het mkb zodanig aantrekkelijk te maken dat deze automatisch onder de *Wet milieubeheer (Wm)* komt. Een positieve in plaats van een negatieve prikkel, die ook nog eens goed handhaafbaar is omdat het valt binnen de erkende maatregelen-systematiek die o.a. door de recent geïntroduceerde informatieplicht sterk aan belang wint.

- 2. Wet vereist veel technische en financiële kennis op lokaal niveau:** om tot een goed oordeel te komen over de door de wet vereiste ‘proportionaliteit’ is uitgebreide kennis nodig over een breed scala van onderwerpen zoals dakconstructie, zonnepanelen, aanwezige elektriciteitscapaciteit, samenhangende kosten, financieerbaarheid, brand- en andere risico’s, verzekerbaarheid e.d. Voorkomen moet worden dat gemeenten – uit gebrek aan kennis – alle eigenaren van bestaande bedrijfspanden met een groot plat dak gaan aanschrijven, dat zij verplicht hun daken vol moeten leggen met zonnepanelen of wateropslag. Bedrijven die het daar niet mee eens zijn, rest volgens het wetsvoorstel geen andere weg dan uiteindelijk die naar de rechter.

Voorstel

Wij stellen een wettelijk geborgde *‘Leidraad proportionaliteit bestaande gebouwen’* voor, waarmee een ‘omgekeerde bewijslast’ wordt voorkomen en bedrijven niet met accountantsverklaringen en allerlei (kostbare) rapporten moeten aantonen als zonnepanelen, wateropslag e.d. op hun daken niet ‘proportioneel’ zijn. De leidraad moet zorgen voor (ten minste een minimum aan) uniformiteit en rechtszekerheid voor ondernemers en in ieder geval vastleggen, dat de proportionaliteit moet zijn gebaseerd op het oordeel van een onafhankelijke en een door beide partijen geaccepteerde deskundige, die op kosten van de gemeente wordt ingeschakeld en waarbij tenminste volgende aspecten zijn meegenomen:

- De mate waarin dakconstructie en andere relevante bouwkundige zaken voldoen.
- De capaciteit van het lokale elektriciteitsnet, zodat toekomstige baten ook realiseerbaar zijn.
- De verzekeraarbaarheid van de zonnedaken, wateropslag op het dak e.d.
- De daarmee samenhangende kosten en opbrengsten en overige randvoorwaarden.

- 3. Groot kapitaalbeslag en laag rendement:** een eerste inventarisatie laat zien dat verplichte zonnepanelen en/of wateropslag al snel om investeringen vragen van enkele tienduizenden euro’s met uitschieters tot een half miljoen euro. Bovendien zijn deze investeringen typische ‘nutsinvesteringen’ met bijbehorend laag rendement. Bedrijven kunnen nu worden gedwongen – voor eigen risico – ook energieleverancier te worden en dat ook nog eens vanuit een slechtere uitgangspositie dan de grote (overheids)partijen die dit in de regel doen. Niet alleen kan dit leiden tot het uitstellen of afstellen van andere, effectievere maatregelen, maar het kan snel een aanslag zijn op de kernactiviteit van bedrijven als op een groot deel van hun kapitaal een bedrijfseconomisch onverantwoord rendement wordt gemaakt.

Voorstel

Wij stellen voor om in ieder geval wettelijk te verankeren, dat investeringen in *maximaal 5 jaar moeten zijn terug te verdienen*. Ook vergelijkbare wetgeving, zoals de gebouwlabel c-verplichting voor kantoren en de wet voor de minimale verduurzamingseis bij renovatie, kennen een maximum terugverdientijd. Bij de bepaling van de terugverdientijd moet uiteraard niet alleen de kosten van de panelen worden beschouwd maar o.a. ook de noodzakelijke aanpassingen aan de (dak)constructie, verzekeringskosten en onderhoudskosten.
